

Občina Hrastnik
Pot Vitka Pavliča 5
1430 Hrastnik

REALIZACIJA
AKCIJSKEGA NAČRTA
ZA NEODVISNO ŽIVLJENJE INVALIDOV
V OBČINI HRASTNIK
2023 - 2026
V LETU 2024

Hrastnik, oktober 2025

KAZALO

UVOD	3
1 OZAVEŠČANJE IN INFORMIRANJE.....	3
1.1 MNOŽIČNI MEDIJI	3
1.2 DRUŠTVENE TISKOVINE.....	3
1.3 SEJMI, TRŽNICE IN PRIREDITVE NEVLADNIH ORGANIZACIJ	4
1.4 OMARICE ZA OBVEŠČANJE.....	4
1.5 INFORMIRANJE ČLANSTVA.....	4
1.6 OZAVEŠČANJE INVALIDOV	4
1.6.1 <i>Evropska kartica ugodnosti za invalide</i>	5
1.7 PODPORA OBČINE HRASTNIK DRUŠTVENIM PROJEKTOM	5
1.8 VZGOJNO IZOBRAŽEVALNI ZAVODI	5
2 BIVANJE IN DOSTOPNOST	6
2.1 VKLJUČEVANJE INVALIDOV V SPREJEMANJE ODLOČITEV	6
2.2 ODPRAVLJANJE ARHITEKTONSKIH OVIR	7
2.3 OZNAČEVANJE PARKIRNIH MEST ZA INVALIDNE IN TEŽJE GIBLJIVE OSEBE.....	7
2.4 MULTIMODALNA MOBILNOST OSEB Z RAZLIČNIMI OVIRANOSTMI	7
3 VZGOJA IN IZOBRAŽEVANJE	7
3.1 VRTEC HRASTNIK	7
3.2 OSNOVA ŠOLA NARODNEGA HEROJA RAJKA HRASTNIK.....	8
3.3 SREDNJEŠOLSKO, VIŠJEŠOLSKO IN VISOKOŠOLSKO IZOBRAŽEVANJE	8
3.4 ORGANIZIRANA PREDAVANJA	8
4 DELO IN ZAPOSLOVANJE	9
4.1 PODPORA ZAPOSLOVANJU INVALIDOV	9
4.2 SPODBUJANJE INVALIDOV	9
5 FINANČNO-SOCIALNA VARNOST	10
5.1 OBČINA HRASTNIK	10
5.2 CENTER ZA SOCIALNO DELO ZASAVJE – ENOTA HRASTNIK.....	11
5.3 DOM STAREJŠIH HRASTNIK.....	11
5.4 DRUŠTVA, KI SO POVEZANA Z DELOM Z INVALIDI	11
5.5 ZBIRANJE SREDSTEV ZA HUMANITARNE IN DOBRODELNE NAMENE	12
6 ZDRAVJE IN ZDRAVSTVENO VARSTVO	12
6.1 ZDRAVSTVENI DOM HRASTNIK	12
6.1.1 <i>Ambulantna dejavnost</i>	13
6.1.2 <i>Referenčna ambulanta</i>	13
6.1.3 <i>Ambulanta za oskrbovance Doma starejših Hrastnik</i>	13
6.1.4 <i>Patronažna služba</i>	13
6.1.5 <i>Reševalna služba</i>	14
6.1.6 <i>Zdravstvena vzgoja za odraslo populacijo</i>	14
6.2 REHABILITACIJSKI PROGRAMI DRUŠTEV	14
7 KULTURNO UDEJSTVOVANJE IN DRUŽENJE	15
7.1 KULTURNO UDEJSTVOVANJE.....	15
7.2 DRUŽENJE	16
8 ŠPORT IN REKREACIJA	17
8.1 PODPORA ŠPORTU IN REKREACIJI INVALIDOV.....	17
8.2 ŠPORTNI IN REKREACIJSKI PROGRAMI DRUŠTEV.....	17
9 VERSKO IN DUHOVNO ŽIVLJENJE	18
9.1 OBISKI VERSKEGA DELAVCA	18
10 SAMOORGANIZIRANJE INVALIDOV	18
10.1 PODPORA SAMOORGANIZIRANJU INVALIDOV	18
10.2 PROGRAMI DRUŠTEV IN INSTITUCIJ.....	18
11 STARANJE Z INVALIDNOSTJO IN MEDGENERACIJSKO SODELOVANJE	19
11.1 PROGRAM STAREJŠI ZA STAREJŠE – STAREJŠI ZA VIŠJO KAKOVOST ŽIVLJENJA DOMA	19
11.2 MEDGENERACIJSKO SODELOVANJE.....	19

UVOD

Občinski svet občine Hrastnik je na 7. redni seji, 28.9.2023, sprejel Akcijski načrt za neodvisno življenje invalidov v občini Hrastnik za obdobje 2023-2026. Sprejetje tega dokumenta je predstavljalo osnovo za nadaljnje delo Sveta za invalide pri Občini Hrastnik.

Realizacija akcijskega načrta za neodvisno življenje invalidov v Občini Hrastnik za obdobje 2023-2026 v letu 2024 je namenjena pregledu izvedenih priporočil in nalog, določenih z Operativnim načrtom za neodvisno življenje invalidov v Občini Hrastnik za leto 2024. Svet za invalide pri Občini Hrastnik bo z Realizacijo akcijskega načrta za neodvisno življenje invalidov v Občini Hrastnik za obdobje 2023-2026 v letu 2024 seznanil župana, Občinski svet ter Zvezo delovnih invalidov Slovenije.

1 OZAVEŠČANJE IN INFORMIRANJE

1.1 Množični mediji

Vse organizacije in institucije, ki so povezane z delom z invalidi, so obveščale javnost o svojem delu in invalidski tematiki preko različnih medijev.

Društvo invalidov Hrastnik

Aktivnosti razvidne iz priloženega poročila Društva invalidov Hrastnik.

Društvo Sožitje – društvo za pomoč osebam z motnjami v duševnem razvoju Hrastnik

Društvo informira širšo javnost o dejavnostih društva predvsem preko Facebook strani, kjer sproti seznajajo o tedenskih aktivnostih in načrtih za prihodnje. V letu 2024 so se obrnili tudi na spletni portal ZON, ki je največji spletni medij za Zasavje. Objavljen je bil intervju. Za glasilo Hrastov list pripravljajo članek o njihovem delovanju in letošnji 50-letnici delovanja društva. Želijo si večje prepoznavnosti in nasloviti povabilo na vse, ki bi se jim želeli pridružiti, bodisi kot prostovoljci ali podporni člani. Sicer pa Zveza Sožitje izdaja glasilo Naš zbornik, v katerem društva Sožitje iz vse Slovenije predstavijo svoje dejavnosti.

Svet za invalide pri Občini Hrastnik

Svet za invalide pri Občini Hrastnik je posredoval pobudo uredništvu lokalnega časopisa Hrastov list, da se v vsaki številki časopisa nameni vsaj ena stran obveščanju o invalidski tematiki. Rubrika Invalidi med nami, v kateri registrirana invalidska društva ter Svet za invalide ozaveščajo o invalidski tematiki, je postala redni del lokalnega časopisa Hrastov list

1.2 Društvene tiskovine

Društva, ki so povezana z delom z invalidi, so ob zaključku leta izdala brošure o svojem delu ali letne preglede izvršenih aktivnosti v obliki biltena oz. letopisa:

Društvo invalidov Hrastnik

Društvo invalidov Hrastnik je v začetku leta izdalo:

- Letni bilten s pregledom dogodkov preteklega leta (150 izvodov).

Letni bilten je društvo razdelilo članom na zboru članov, dostopen pa je tudi na sedežu društva ter na društveni spletni strani (www.invalid-hrastnik.si).

Društvo Sožitje – društvo za pomoč osebam z motnjami v duševnem razvoju Hrastnik

Vsako leto ob koncu leta izdelajo koledar za novo leto, na katerem so slike dejavnosti preteklega leta. Koledarje razdelijo članom na prednovoletnem druženju skupaj z darili. Koledarju je priložen tudi plan aktivnosti za prihodnje leto.

1.3 Sejmi, tržnice in prireditve nevladnih organizacij

Društva so širšo in strokovno javnost seznanjala z invalidsko tematiko na organiziranih tržnicah in ostalih prireditvah nevladnih organizacij.

Društvo invalidov Hrastnik

Aktivnosti razvidne iz priloženega poročila Društva invalidov Hrastnik.

1.4 Omarice za obveščanje

Omarice za obveščanje o invalidski tematiki so na pobudo Sveta za invalide pri Občini Hrastnik nameščene v Hrastniku, na Dolu pri Hrastniku in v Podkraju. Omarica za obveščanje o invalidski tematiki na Dolu pri Hrastniku je bila odstranjena ob energetske sanaciji objekta Trg norcev NOB 13. Svet za invalide pri Občini Hrastnik je večkrat podal pobudo za ponovno namestitev oglasne omarice na staro mesto (med bifejem Kmetijske zadruge in bivšo pošto) v najkrajšem možnem času.

Društvo invalidov Hrastnik

Aktivnosti razvidne iz priloženega poročila Društva invalidov Hrastnik.

Društvo diabetikov Hrastnik

V omaricah Občine po meri invalidov je društvo objavilo letni program aktivnosti in posamezna vabila na organizirana srečanja.

Ostala društva

Ostala društva, vključena v Akcijski načrt za neodvisno življenje invalidov, so obvestila objavljala v svojih društvenih omaricah.

1.5 Informiranje članstva

Informiranje članstva je ključno, kajti le ažurne informacije omogočajo članom aktivno sodelovanje v aktivnostih društva.

Društvo invalidov Hrastnik

Aktivnosti razvidne iz priloženega poročila Društva invalidov Hrastnik.

Društvo Sožitje – društvo za pomoč osebam z motnjami v duševnem razvoju Hrastnik

Člane informirajo o dejavnostih in pomembnih dogodkih preko Facebook strani, po pošti in e-pošti, s sporočili na mobilnih telefonih, z obvestili, ki jih posredujejo v VDC Zasavje in tudi osebno.

1.6 Ozaveščanje invalidov

Ozaveščanje delovnih invalidov o njihovih pravicah in možnostih ukrepanja ob morebitnih zlorabah in nasilju se je zagotavljalo z izobraževanjem na usposabljanjih Zveze delovnih invalidov Slovenije za aktivno življenje in delo (ZDIS) ter s sodelovanjem v različnih oblikah vseživljenjskega učenja.

Društvo invalidov Hrastnik

Aktivnosti razvidne iz priloženega poročila Društva invalidov Hrastnik.

Društvo Sožitje – društvo za pomoč osebam z motnjami v duševnem razvoju Hrastnik

Vseživljenjsko učenje, ki poteka preko Zveze Sožitje v trajanju 5 ali 7 dni, se je udeležilo 9 članic in članov društva. Doživljajski programi, katerih so se udeležili članice in člani Društva Sožitje Hrastnik, so podrobneje predstavljeni v točki 4.2 Spodbujanje invalidov.

1.6.1 Evropska kartica ugodnosti za invalide

Evropska kartica ugodnosti za invalide (<https://www.invalidska-kartica.si/sl/>) omogoča invalidom enotnejšo obravnavo in specifične ugodnosti pri potovanju v druge države EU, dostopnosti prometa, turizma, kulture, športa in prostega časa.

Na pobudo Sveta za invalide pri Občini Hrastnik smo leta 2024 precej razširili uporabo kartice. Imetniki Evropske kartice ugodnosti za invalide lahko koristijo naslednje ugodnosti:

Javni zavod za kulturo, šport, mladino in turizem Hrastnik (KRC Hrastnik)

- Mladinski center Hrastnik: brezplačna uporaba prostorov,
- Mladinski center Hrastnik: brezplačen vstop na prireditve,
- Mladinski center Hrastnik: brezplačna udeležba na jezikovnih in računalniških tečajih,
- Delavski dom Hrastnik: 20 % popust na redno ceno pri nakupu vstopnic za kulturne prireditve v organizaciji zavoda (gledališke predstave, koncerti, kino...)
- Bazen Hrastnik: 20 % popust na redno ceno pri nakupu vstopnic za bazen in savno

BOMATO d.o.o., gostinske storitve, PE Okrepčevalnica Gverk

- 10 % popust pri nakupu pice

Goran Grešak, s.p. Trgovina Jagoda

- 10 % popust pri nakupu sadja in zelenjave.

1.7 Podpora Občine Hrastnik društvenim projektom

Občina Hrastnik je podpirala pomembnejše akcije, ki so imele za cilj osveščanje občanov o položaju invalidov v družbi, in sicer:

- 13.4., ob 9.00 - Dan zdravja, Športna dvorana Dolanka – organizator: ZD Hrastnik,
- 15.4., ob 17.00 - Test hoje za občane, Stadion Hrastnik – organizator: ZD Hrastnik,
- 13. 5., ob 17.00 - Predavanje na temo medosebnih odnosov in komunikacij, organizator: Sožitje Hrastnik,
- 31.8., 10.00 - 14.00 - Mobilnost brez ovir, organizator: Društvo za mobilnost invalidov Moja pot,
- 20.09. ob 12 uri - Piknik Starejši za starejše – organizator: Društvo upokojencev Dol pri Hrastniku,
- 5.10.2024 - Območno tekmovanje invalidov v pikadu – organizator: Društvo invalidov Hrastnik,
- 16.11., ob 09.00 - Državno prvenstvo v pikadu za invalide – organizator: Društvo invalidov Hrastnik,
- 20.11., ob 16.00 uri - Predavanje: Temeljni postopki oživljanja, organizator: Društvo invalidov Hrastnik,
- 6. 12., ob 16.00 - Druženje ob svetovnem dnevu invalidov, organizator: Društvo invalidov Hrastnik.

1.8 Vzgojno izobraževalni zavodi

Vzgojno izobraževalni zavodi so v svoje programe na različne načine vključevali sporočila o pravicah invalidov in razvijali pozitivne odnose do različnosti in invalidnosti.

Vrtec Hrastnik

V vrtcu se zavedajo, da so otroci in ljudje s posebnimi potrebami del naše družbe, našega življenja, zato si prizadevajo da se otroci s posebnimi potrebami poleg rednega programa kurikuluma vključujejo tudi v druge projekte.

Vrtec Hrastnik je vključen v projekt KORAK K SONČKU, Zveze Sonček, katerega cilj je ozaveščanje družbe o vključevanju. V ta namen so se še intenzivneje povezali z Osnovo šolo

NHR Hrastnik, OŠ Log - odd. z nižjim izobrazbenim standardom, novost pa je povezava s centrom VDC Zagorje. Sodelovanje je obojestransko navdušujoče in navdihujoče. S tem se razvija strpnost, rušijo se predsodki in se uči pozitiven odnos do drugačnosti, nudenja pomoči drug drugemu. Otrok z Odločbami je vsako leto več, s tem pa tudi potreba po tovrstnem kadru, strokovnjakih.

V vrtcu si želijo in trudijo, da bi se v vrtcu vsak otrok čutil sprejetega, enakopravnega in edinstvenega.

Strokovni delavci in otroci, so se pridružili tudi akciji: POHOD Z RDEČIMI BALONI OB MEDNARODNEM DNEVU REDKIH BOLEZNI.

Osnovna šola narodnega heroja Rajka Hrastnik

Posebno pozornost osveščanja učencev o invalidnih osebah, na šoli posvečajo v okviru programa preventivnih dejavnosti. Vsako leto tako obeležijo svetovni dan invalidov in v ta namen potekajo na urah oddelčnih skupnosti razgovori na temo pravic invalidov, predvsem pa težav s katerimi se srečujejo v vsakdanjem življenju.

Izdelujejo se plakati, ki jih predstavijo ostalim učencem šole. Na podoben način se vsako leto obeleži tudi svetovni dan bele palice, svetovni dan zdravja, mednarodni dan starejših ter mednarodni dan ljudi s posebnimi potrebami. Z namenom ozaveščanja o redkih boleznih, učenci nižjega izobrazbenega standarda in posebnega programa v mesecu marcu izvedejo Pohod z rdečimi baloni. Večina aktivnosti v programu je namenjenih osveščanju učencev, kako ohranjati zdravje tudi z namenom, da se prepreči nastanek invalidnosti.

Sodelovali so tudi z Društvom upokojencev Hrastnik, projekt Starejši za starejše. Učenci so se vključili kot nastopajoči na prireditvi ob materinskem dnevu, ki je potekala v Knjižnici Antona Sovreta Hrastnik.

Sodelovali so z Domom starejših Hrastnik, kjer so učenci v okviru projekta Medgeneracijsko branje, oskrbovance razveseljevali s prebiranjem zgodbic, pesmi,... Ob tednu pisanja z roko so sodelovali tudi pri izmenjavi pisem z oskrbovanci doma.

Učenci vsako leto v sodelovanju z Društvom diabetikov Hrastnik pridobivajo nova znanja o sladkorni bolezni. Tako je bilo tudi v letu 2024. Sedem učencev se je preizkusilo na tekmovanju iz znanja o tej bolezni. Na šolskem nivoju so štirje osvojili bronasto priznanje.

Učenci I. in II. triade so sodelovali na natečaju Zveze delovnih invalidov Slovenije, kjer so ustvarjali likovne in literarne izdelke. Prejeli so 4 knjižne nagrade in pohvale. Najboljši izdelki so bili objavljeni v Zborniku.

Že kar nekaj let organizirajo v sodelovanju s članicami Društva invalidov Hrastnik - Sončnice, delavnice izdelovanja cvetja iz papirja za učence 5. razreda.

Učencem 9. razreda so v okviru tehniškega dne 5XSTOP je KUL organizirali delavnico Zavoda Varna pot, kjer je svojo življenjsko pot predstavil invalid na vozičku.

Učenci nižjega izobrazbenega standarda in posebnega programa sodelujejo s kulturnim programom na novoletni prireditvi Društva Sožitje.

2 BIVANJE IN DOSTOPNOST

2.1 Vključevanje invalidov v sprejemanje odločitev

Predstavniki registriranih invalidskih društev, predstavniki zavodov, ki se v občini ukvarjajo z invalidi, ter zainteresirani predstavniki občanov so vključeni v Svet za invalide pri Občini Hrastnik.

Svet za invalide je na osnovi Akcijskega načrta za neodvisno življenje invalidov v občini Hrastnik za obdobje 2023-2026 in realizacije Operativnega načrta za neodvisno življenje invalidov v

občini Hrastnik za leto 2023 pripravil Operativni načrt za neodvisno življenje invalidov v občini Hrastnik za leto 2024 ter ga začel uresničevati preko posameznih nosilcev. Temeljni cilj načrta je izvedba aktivnosti in ukrepov za izboljšanje kakovosti življenja invalidov. Svet za invalide se je sestel na dveh sejah (preveri v zvezku 4.6., 12.11.).

2.2 Odpravljanje arhitektonskih ovir

Občina Hrastnik je nadaljevala z urejanjem ustreznega dostopa za invalidne osebe do javnih cest in objektov. V letu 2024 so bile realizirane naslednje aktivnosti:

- sanacija stopnišča od Občine Hrastnik do Trgovine Jagoda, Goran Grešak s.p.,
- stopnice v centru Hrastnika so bile opremljene s trakovi za slabovidne.

2.3 Označevanje parkirnih mest za invalidne in težje gibljive osebe

V občini Hrastnik se redno vzdržuje in dopolnjuje horizontalna in vertikalna označitev parkirnih mest za invalidne osebe. Obstoječa označitev parkirnih mest za invalide se je tekoče vzdrževala.

Na novo so se z vertikalno označbo opremila parkirišča:

- pri Društvu invalidov Hrastnik (2 parkirni mesti)
- pri Glasbeni šoli Hrastnik,
- na Tržnici Hrastnik,
- pri vhodu v Log 28c in Log 28d.

2.4 Multimodalna mobilnost oseb z različnimi oviranostmi

Občina Hrastnik je aktivno sodelovala v projektu Multimodalna mobilnost oseb z različnimi oviranostmi:

- posodabljanje baze podatkov na zemljevidu multimodalne mobilnosti občin (<https://pregledovalnik.dostopnost-prostora.si/>),
- naročilo izdelave Karte dostopnih lokacij za gibalno ovirane osebe v občini Hrastnik pri Geodetskem inštitutu Slovenije.

3 VZGOJA IN IZOBRAŽEVANJE

3.1 Vrtec Hrastnik

Zaradi premajhnega števila otrok s posebnimi potrebami tudi v šolskem letu 2024/2025 v Vrtcu Hrastnik ni bil oblikovan razvojni oddelek. Razvojni oddelek je za celotno regijo oblikovan v Vrtcu Trbovlje.

V Vrtec Hrastnik je bilo v koledarskem letu 2024 vključeno 17 otrok s posebnimi potrebami (na podlagi Odločb Zavoda RS za šolstvo). Vsi otroci so vključeni v redne oddelke. Večina otrok je usmerjena zaradi manjših razvojnih zaostankov in jim na podlagi odločbe pripada do 3. ure tedensko individualnega dela s specialno pedagoginjo, praviloma izven oddelka, v katerega so sicer vključeni.

Specialna pedagoginja v prvem mesecu po prejeti odločbi opazuje otroke, kako funkcionirajo v in izven oddelka, v skupini ter individualno, nato pa sestavi Individualiziran načrt dela, ki je prilagojen vsakemu otroku tako, da optimalno razvije njegove sposobnosti in spretnosti.

Sam načrt nastaja v dogovoru s strokovnimi delavci oddelka, katerega otrok obiskuje in s pisnim soglasjem staršev otroka. O vsakem otroku tudi vodi predpisano Osebno mapo otoka. Zaposlene so imele v koledarskem letu 2024 **5 spremljevalcev** za fizično pomoč, ter **1 specialnega pedagoga**, ki izvaja dodatno strokovno pomoč z otroki s posebnimi potrebami v oddelkih oz. izven le-teh.

Specialna pedagoginja in svetovalna delavka v sodelovanju s strokovnimi delavci (**strokovna skupina**), ter starši izdelata individualizirane načrte za vsakega posameznika. Vse leto poteka komunikacija med vsemi člani, saj na ta način celovito spremljajo razvoj posameznikov in iščejo rešitve ter metode za učinkovito premagovanje primanjkljajev. Zavedajo se pomena sodelovanja vseh udeležencev. Na govorilnih urah s specialno pedagoginjo so prisotne tudi strokovne delavke oddelkov, katerih otroci so v obravnavi. Trikrat letno specialna pedagoginja evalvira stanje, individualiziran program po potrebi tudi dopolnjuje. Z evalvacijo se pisno seznani tudi starše.

Otroci s posebnimi potrebami so tako vključeni v vse dejavnosti, tudi nadstandardne programe, obogatitvene dejavnosti. Dejavnosti se prilagajajo njihovim sposobnostim. Med njimi so projekti: Ambasadorji sreče, Gibanje, Varno s soncem, Erasmus+ projekti...

3.2 Osnova šola narodnega heroja Rajka Hrastnik

Na Osnovni šoli narodnega heroja Rajka Hrastnik, Podružnični šoli Dol pri Hrastniku in v oddelkih NIS ter PPVI so imeli v letu 2024 vključenih 21 učencev, ki so po Zakonu o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami razvrščeni kot dolgotrajno bolni. Trije učenci so težje gibalno ovirani, en učenec je slaboviden in trije učenci naglušni. 2 gibalno ovirana učenca imata spremljevalca.

Potrebe teh učencev so bile teme pogovora na pedagoških konferencah, evalvacijskih sestankih za učence s posebnimi potrebami in urah oddelčnih skupnosti.

3.3 Srednješolsko, višješolsko in visokošolsko izobraževanje

Na osnovi Pravilnika o štipendiranju v občini Hrastnik se vsako leto razpiše ena štipendija za študente s posebnimi potrebami s prebivališčem v občini Hrastnik. V letu 2024 ni bilo prijave na razpisano štipendijo.

3.4 Organizirana predavanja

Organizacije in institucije, ki so povezane z delom z invalidi, so organizirale predavanja z invalidsko tematiko.

Društvo invalidov Hrastnik

Aktivnosti razvidne iz priloženega poročila Društva invalidov Hrastnik.

Društvo Sožitje – društvo za pomoč osebam z motnjami v duševnem razvoju Hrastnik

Za člane društva so pripravili in izvedli pet predavanj:

- V sodelovanju z VDC Zasavje so organizirali delavnice in druženja za člane iz občine Hrastnik, iz teh aktivnosti je 8 uporabnikov iz društva Hrastnik sodelovalo v taborih vseživljenjskega učenja v letu 2024,
- Pridobiti so donacije (Spar) v višini 1.000,00 EUR, s katero so izvedli tridnevne delavnice usposabljanja članov za večjo samostojnost in aktivno vključevanje v družbo.

Javni zavod za kulturo, šport, mladino in turizem Hrastnik - Mladinski center Hrastnik:

Mladinski center Hrastnik nudi vsem organizacijam, povezanim z delom z invalidi, brezplačno uporabo prostorov za izvedbo izobraževalnih in ustvarjalnih aktivnosti.

Vsem invalidom, ki izkažejo svoj status z Evropsko kartico ugodnosti za invalide, nudi Mladinski center Hrastnik:

- brezplačen vstop na prireditve,
- brezplačno udeležbo na jezikovnih in računalniških tečajih.

Zdravstveni dom Hrastnik

Zdravstveno vzgojne aktivnosti so v Zdravstvenem domu Hrastnik (ZD Hrastnik) potekale preko zdravstveno vzgojnega centra. Aktivnosti so potekale v samem domu in izven njega. Izven zdravstvenega doma so aktivnosti potekale v vrtcih, v šoli, raznih društvih ter gospodarskih družbah.

4 DELO IN ZAPOSLOVANJE

4.1 Podpora zaposlovanju invalidov

Občina Hrastnik

V okviru občinskega proračuna so se tudi v letu 2024 zagotavljala sredstva za sofinanciranje javnih del. Pri zaposlovanju na javna dela so imele glede na zahtevnost del in zahtevano stopnjo strokovne izobrazbe prednost brezposelne invalidne osebe.

Preko javnih del je bilo v letu 2024 na področju družbenih dejavnosti in komunalno cestne infrastrukture zaposlenih 7 občanov, od tega 2 invalidni osebi.

Urad za delo Hrastnik

Urad za delo Hrastnik napotuje invalidne osebe tako kot ostale brezposelne osebe, ki so prijavljene na zavodu, v zaposlitve (v skladu z njihovo delazmožnostjo) ter v razne ukrepe aktivne politike zaposlovanja in delavnice vseživljenjske karijerne orientacije.

Zakon o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov (Ur. l. RS št. 16/07, 87/11, 96/12 – ZPIZ-2, 98/14 in 18/21) nalaga Zavodu vrsto novih dejavnosti na področju ugotavljanja in zaposlovanja invalidov. Po tem zakonu je Zavod pristojna institucija, ki določeni skupini oseb z okvaro zdravja in zmanjšano delovno zmožnostjo, ki sicer po drugih predpisih ne more pridobiti statusa invalida, le-tega ugotovi po določenem predpisanem postopku in odloča o drugih pravicah invalida. Govorimo o postopkih odločanja za:

- priznanje statusa invalida,
- priznanje pravice do zaposlitvene rehabilitacije ter
- ugotavljanje zaposljivosti.

4.2 Spodbujanje invalidov

Člani DI Hrastnik so se redno udeleževali Usposabljanj za aktivno življenje in delo, ki jih za zaposlene in brezposelne (iskalce zaposlitve) invalide organizira ZDIS.

Društvo invalidov Hrastnik

Aktivnosti razvidne iz priloženega poročila Društva invalidov Hrastnik.

Društvo Sožitje – društvo za pomoč osebam z motnjami v duševnem razvoju Hrastnik

Vseživljenjskega učenja, ki poteka preko Zveze Sožitje v trajanju 5 ali 7 dni se je udeležilo 9 članic in članov društva. Članice in člani so se udeležili naslednjih doživljajskih programov Zveze Sožitje:

- Spoznavanje okolja (Lendava, 2 članici),
- Življenje na kmetiji (Turistična kmetija Podmlačan, 3 člani),
- Aktivno življenje (Izola, 3 članice),
- Aktivno življenje za težje (enke) se je udeležil en član.

Udeleženci doživljajskih programov pridobivajo nova znanja, pridobivajo na samozavesti ter se učijo skrbeti sami zase, kajti teh programov se udeležujejo brez staršev. Društvo Sožitje Hrastnik poskrbi za spremljevalce in pomaga pri prevozih članov.

Zadnja tri leta se člani Društva Sožitje Hrastnik odpravijo na 3-dnevni vikend seminar brez staršev. So eno redkih društev, ki omogoča osebam s posebnimi potrebami bivanje, druženje

in učenje na takšen način. Leta 2024 so bili v Bohinjski Bistrici. Bivali so v apartmajih, si sami nakupili živila, pripravili in skuhali obroke. Obiskali so Center za usposabljanje, varstvo in delo v Radovljici, plavalni smo v Vodnem parku, se pomerili v bowlingu, se šli peljati z ladjico po Bohinjskem jezeru in imeli predavanje samo za člane.

5 FINANČNO-SOCIALNA VARNOST

5.1 Občina Hrastnik

Občina Hrastnik je tudi v letu 2024 v proračunu občine zagotavljala sredstva za izvajanje različnih socialno varstvenih dejavnosti, in sicer:

- zagotavljala so se sredstva za plačilo razlike med ekonomsko ceno bivanja v domovih institucionalnega varstva in plačilom, katerega lahko na osnovi Uredbe o merilih za določanje oprostitev pri plačilih socialno varstvenih storitev (Ur. list RS št. 110/2004, 124/2004 in spremembe) plačajo zavezanci (oskrbovanci in njihovi ožji družinski člani). V letu 2024 je občina v povprečju doplačevala domsko varstvo 51-im občanom, ki jih je največ vključenih v Dom starejših Hrastnik (povprečno mesečno je bilo v letu 2024 v hrastniški dom vključenih 17 občanov). Drugi občani pa so vključeni v domove širom Slovenije (v povprečju 34 občanov). Za te namene so bila v letu 2024 porabljena sredstva v višini 451.687,13 EUR.
- zagotavljala so se sredstva za nego in pomoč na domu, katero je dolžna občina organizirati na osnovi Zakona o lokalni samoupravi. To službo izvaja na osnovi sprejetega odloka s 1.4.2000 Dom starejših Hrastnik. Pomoč na domu zajema: gospodinjsko pomoč, pomoč pri temeljnih dnevni opravih, pomoč pri ohranjanju socialnih stikov. Storitve se je izvajala s 5 socialnimi oskrbovalkami, zaposlenimi za nedoločen čas, od tega so bile 4 zaposlene za polni delovni čas, 1 pa kot invalid III. Kategorije za krajši delovni čas – 4 ure na dan. Cena storitev pomoči na domu je bila oblikovana na osnovi določil Pravilnika o metodologiji za oblikovanje cen socialno varstvenih storitev (Ur. list RS št. 36/02 in njihove spremembe). Cena storitve obsega stroške vodenja izvajalca, ki jo mora v celoti kriti občina v obliki subvencije, in stroške za neposredno socialno oskrbo. V letu 2024 je pomoč na domu koristilo v povprečju 94 uporabnikov. Za te namene se je v letu 2024 namenilo 228.393,18 EUR.
- sofinancirala je programe varovancev Varstveno delovnega centra Zasavje. Za sofinanciranje programa Gradimo VIP Zasavje je bilo v letu 2024 namenjenih 7.000,00 EUR. Program vsebuje naslednje dejavnosti: psihoterapevtske obravnave za uporabnike in stanovalce, ki jih nujno potrebujejo in niso sistemsko financirane, fizioterapevtske obravnave za uporabnike dnevnih enot, organizacijo vključujočih aktivnosti za uporabnike (prevozi na športne in kulturne prireditve, nadstandardne prireditve in organizacijo izobraževanj za bolj vključujočo in povezano zasavsko družbo)
- občanom iz socialno ogroženih družin so se zagotavljala sredstva za sofinanciranje stroškov ogrevanja na osnovi javnega razpisa. Postopke je za Občino Hrastnik izvajal Center za socialno delo Zasavje- Enota Hrastnik. Pozitivno je bilo rešenih 94 vlog. Pomoč je znašala v povprečju 131,75 EUR. Najnižji znesek 44,20 EUR in največji 305,09 EUR.

Program Socialnega varstva je bil realiziran v 99,17 %. Področje zajema programe na področju urejanja sistema socialnega varstva ter programe pomoči, ki so namenjeni varstvu naslednjih skupin prebivalstva: družin, starih, najrevnejših slojev prebivalstva, telesni in duševno prizadetih oseb in zasvojenih oseb. Za področje socialnega varstva je bilo v občinskem proračunu za leto 2024 načrtovanih 1.154.380,00 EUR. Po rebalansu so bila sredstva rahlo povečana na 1.164.684,88 EUR, veljavni proračun pa je znašal 1.174.719,69 EUR. Realizacija je

znašala 1.164.914,40 EUR, kar predstavlja 99,17 % glede na veljavni proračun oziroma 100,02 % glede na rebalans.

Največji delež sredstev je bil namenjen izvajanju programov socialnega varstva, kjer je bila realizacija 1.159.064,40 EUR (99,22 %). Znotraj tega področja izstopajo naslednje postavke: socialno varstvo starih, kjer je bilo realiziranih 686.757,84 EUR (98,69 %), socialno varstvo materialno ogroženih, kjer je bila realizacija popolna – 406.858,05 EUR (100 %) ter socialno varstvo invalidov, kjer je bila poraba 9.379,00 EUR (99,99 %), kar je rahlo nad načrtovanimi sredstvi. Tudi postavki centri za socialno delo in socialno varstvo drugih ranljivih skupin sta bili v celoti realizirani (100 %). Nekoliko nižja je bila realizacija pri programih v pomoč družini, kjer je bilo porabljenih 5.850,00 EUR (89,72 %), kar kaže na nekoliko manjše izvajanje aktivnosti oziroma zamik v izvajanju načrtovanih ukrepov. Na splošno je bila realizacija sredstev na področju socialnega varstva zelo visoka in učinkovita. Občina je s tem zagotovila ustrezno podporo najranljivejšim skupinam prebivalstva ter uspešno izvajala svoje naloge na področju socialne politike.

Znotraj programa je potekala realizacija na dveh glavnih programih in šestih podprogramih: 20029001 - Drugi programi v pomoč družini (89,72 %), 20049001 - Centri za socialno delo (100%), 20049002 - Socialno varstvo invalidov (99,99 %), 20049003 - Socialno varstvo starih (98,69 %), 20049004 - Socialno varstvo materialno ogroženih (100 %), 20049006 - Socialno varstvo drugih ranljivih skupin (100 %). Največ sredstev v sklopu programa je bilo namenjenih oskrbninam (podprogram Socialno varstvo starih).

5.2 Center za socialno delo Zasavje – Enota Hrastnik

Center za socialno delo Zasavje – Enota Hrastnik je tudi v letu 2024 zagotavljal izvajanje ukrepov socialne pomoči skladno s področno zakonodajo (prva socialna pomoč, varstvo odraslih oseb z motnjami v telesnem in duševnem razvoju, pravica do dodatka za tujo nego in pomoč, pravica do izbire družinskega pomočnika, družinski prejemki...) ter opravljal dodatne naloge po pogodbi z Občino Hrastnik (podeljevanje enkratnih denarnih socialnih pomoči za šolske potrebščine, podeljevanje enkratnih denarnih socialnih pomoči za ozimnico, izdelava socialnih poročil in mnenj za kritje stroškov pogreba s strani občine...).

Center za socialno delo Zasavje – Enota Hrastnik je izvajal tudi program pedopsihiatrične obravnave, ki se je zaradi zaznave težav v odraščanju in med vrstniškega nasilja, ki se odraža v šoli, kot v prostem času, izkazal za zelo pomembnega. V program je bil vključenih 10 otrok. Za te namene se je namenilo 10.400,00 EUR.

5.3 Dom starejših Hrastnik

Dom starejših Hrastnik je izvajal storitev pomoč na domu, ki obsega gospodinjstvo pomoč, pomoč pri temeljnih dnevni opravilih in pomoč pri ohranjanju socialnih stikov. Pomoč na domu je izvajalo 5 delavk. V letu 2024 je pomoč na domu koristilo v povprečju 94 uporabnikov. Največ uporabnikov je starih od 80 do 90 let, druga starostna skupina pa so uporabniki, ki so stari od 65 do 79 let.

Dom starejših Hrastnik je v letu 2024 nadaljeval z izdajo tiskanega informatorja Hrast, s katerim redno obvešča občane o življenju v Domu in promovira storitev pomoč na domu.

5.4 Društva, ki so povezana z delom z invalidi

Društva, ki so povezana z delom z invalidi, v največji možni meri pomagajo svojim članom, ki zaidejo v socialno stisko, s pomočjo v obliki prve osebne oz. socialne finančne pomoči.

Društvo invalidov Hrastnik

Invalidom s težjo invalidnostjo ali zelo slabim zdravstvenim stanjem in tistim, ki živijo v slabih socialnih razmerah, nudijo največ pozornosti v vseh pogledih, in sicer v obliki obiskov, organiziranih srečanj, piknikov ter zagotavljanju potrebne pomoči.

DI Hrastnik je v preteklih letih s finančno pomočjo Občine Hrastnik, ZDIS in tudi drugih donatorjev pridobilo več različnih invalidsko-ortopedskih pripomočkov ter potrebnih električnih negovalnih postelj, invalidskih vozičkov, dihalnih aparatov, kisikovih jeklenk ipd. Takšna oprema je več kot dobrodošla in je takoj ob prejemu na voljo za izposajo članicam in članom društva.

Aktivnosti v letu 2024 so razvidne iz priloženega poročila Društva invalidov Hrastnik.

Društvo diabetikov Hrastnik

V obliki prve osebne oz. socialne finančne pomoči so članom društva priskočili na pomoč tudi tako, da so:

- članom pomagali z izposajo glukometrov za merjenje krvnega sladkorja,
- članom brezplačno zagotovili testne lističe in alkoholne robčke.

5.5 Zbiranje sredstev za humanitarne in dobrodelne namene

Rdeči križ Slovenije – Območno združenje Hrastnik je s pomočjo humanitarnih akcij:

- omogočil brezplačno letovanje 22 otrokom na Debelem Rtiču
- razdelil 3193 paketov s hrano, večje število kompletov higienskih pripomočkov (šampon, milo, plenice), 19.200 kg oblačil in obutve (7300 kg oblačil in obutve za občane Hrastnika, 11.900 kg oblačil in obutve pa so namenili tudi Azilnemu centru v Ljubljani, bolnišnici Trbovlje, Varstveno delovnemu centru Zagorje),
- razdelil večjo količino zaves, odej, blazin, več kompletov posteljnine, posredovali so pri informiranju o možnostih pridobitve različnih kosov pohištva, preprog, bele tehnike, TV aparatov, sedežnih garniture,... in drugih pripomočkov, ki so bili predmet povpraševanja.

Iz intervencijskih zalog (Sklad, React in FIHO) so razdelili:

- 2100 kg moke, 3170 kg testenin, 6744 l mleka, 2760 l olja, 5352 kosov konzervirane hrane (pelati, fižol, grah), 2079 kg riža, 420 kosov marmelade, 154 vreč pralnega praška in 154 paketov FIHO 62 FIHO paketov, 1 paket in 1 prašek iz programa UJMA,
- večjo količino zimskih nogavic, ki so bile predmet donacije,
- zbrana donacijska sredstva dobrodelnega nogometnega turnirja v višini 2.350,00 EUR so bila dodeljena OŠ NH Rajka Hrastnik in Vrtcu Hrastnik.

6 ZDRAVJE IN ZDRAVSTVENO VARSTVO

6.1 Zdravstveni dom Hrastnik

ZD Hrastnik je javni zavod primarne ravni zdravstvenega varstva in spada med 5 najmanjših zdravstvenih domov v državi. Poslanstvo zdravstvenega doma je izvajanje aktivnosti z namenom preprečevanja obolenosti in ohranjanja zdravja ter seveda zdravljenje že obolelih zavarovancev. Zavod izvaja primarno zdravstveno varstvo za vse prebivalce občine Hrastnik, v nekaterih dejavnostih pa tudi zdravstveno varstvo prebivalstva iz širšega okolja Zasavja. Pri svojem delu se povezuje z drugimi zdravstvenimi organizacijami iz Zasavja in širše okolice.

Zdravstveno varstvo se v ZD Hrastnik izvaja v:

- ambulantni družinske medicine s pripadajočo referenčno ambulanto,
- ambulantni šolskega dispanzerja,
- v ambulantni Dispanzerja za ženske,

- v ambulanti odraslega zobozdravstva,
- v ambulanti mladinskega zobozdravstva,
- v ambulanti Doma starejših Hrastnik in
- v ambulanti Dispanzerja za medicino dela, prometa in športa.

ZD Hrastnik je s svojo dejavnostjo in programi še naprej zagotavljal storitve invalidom na način, ki je primeren za posameznika (dostopnost do ambulant, obiski na domu). Za učinkovito reševanje zdravstvenih problemov invalidov so se zdravstvene službe povezovale s socialnimi in drugimi službami ter tako namenile posebno skrb promociji zdravja.

6.1.1 Ambulantna dejavnost

Ambulantna dejavnost se povezuje z dejavnostjo laboratorija, fizioterapije, nege na domu, patronažne dejavnosti in reševalne službe. V reševalni službi izvajajo sanitetne prevoze, dializne prevoze, nenujne prevoze ležečih/nepokretnih pacientov in nujne prevoze. V okviru zdravstvenega doma delujejo tudi diplomirane medicinske sestre, ki skrbijo za zdravstveno in zobozdravstveno vzgojno delo tako, da zdravstvene delavnice izvajajo v samem zdravstvenem domu in na terenu. Kljub majhnosti izvaja ZD Hrastnik tudi 24 urno neprekinjeno zdravstveno varstvo in nujno medicinsko pomoč, ki deluje vse dni v letu. Za organizacijo 24 urnega neprekinjenega zdravstvenega varstva skupno skrbijo zaposleni v zavodu ter zdravniki koncesionarji in njihovi zaposleni.

6.1.2 Referenčna ambulanta

Od leta 2011 v ZD Hrastnik uspešno deluje referenčna ambulanta, ki predstavlja okrepitev tima družinske medicine in s tem tudi osnovne zdravstvene dejavnosti. V referenčni ambulanti je obstoječa splošna ambulanta nadgrajena tako, da posebno skrb namenja vodenju zdravljenja kroničnih bolnikov, velik del njihovega delovanja pa je namenjen izvajanju preventivnih aktivnosti za krepitev zdravja. Z vabili v referenčno ambulanto se pri bolnikih tekoče spremlja njihovo zdravstveno stanje in tako se skuša preprečiti, da se jim bolezen ne bi poslabšala ali celo prešla v invalidnost. V referenčni ambulanti se prav tako izvajajo presejalno preventivni zdravstveni pregledi za srčno žilne bolezni, ki so statistično najpogostejši vzrok smrti v Sloveniji. Diplomirana medicinska sestra referenčne ambulate deluje samostojno, a hkrati tekoče sodeluje z zdravnikom in zdravstveno vzgojnim centrom.

6.1.3 Ambulanta za oskrbovance Doma starejših Hrastnik

ZD Hrastnik izvaja dvakrat tedensko v okviru svoje redne dejavnosti tudi ambulanto za oskrbovance Doma starejših Hrastnik v prostorih Doma starejših Hrastnik. Zdravnik svoje delo opravlja tako v ambulanti kot tudi na posameznih oddelkih Doma starejših Hrastnik. Nepokretnim oskrbovancem omogočajo laborantke in patronažne sestre z obiskom v domu odvzem vzorcev za izvedbo laboratorijskih preiskav v ZD Hrastnik.

6.1.4 Patronažna služba

Leta 2024 so v ZD Hrastnik uspešno realizirali planirani program patronaže in nege na domu, ki je krit s prejemom prihodkov s strani Zavoda za zdravstveno zavarovanje (ZZZS). Obseg opravljenih programov neposredno odraža dejstvo, da se prebivalstvo stara in da se ležalne dobe v bolnišnicah krajšajo. V zadnjem času se opaža, da svojci svoje domače (v večji meri kot v preteklih letih) oskrbujejo doma tudi takrat, ko je potrebna paliativna oskrba. Patronažna služba obiskuje po potrebi paciente tudi med vikendi. Z namenom, da se vsaj nekoliko olajšajo situacije, v katerih so se znašli bolniki zaradi zdravstvenih težav, je obiskov patronažne službe na domovih vsako leto več. Poleg patronažnega zdravstvenega varstva na terenu pod okriljem

ZD Hrastnik izvaja dejavnost patronažne službe v občini Hrastnik tudi zasebna patronažna sestra.

6.1.5 Reševalna služba

V okviru reševalne službe izvajajo več vrst reševalnih prevozov, vsi pa so namenjeni pacientom, katerih zdravstveno stanje ne omogoča več prevoza z javnim prevozom. Poleg sanitetnih reševalnih prevozov tistih pacientov, katerih mobilnost še ni povsem okrnjena, izvajajo tudi nenujne reševalne prevoze tistih pacientov, ki zaradi svojega težkega zdravstvenega stanja potrebujejo prevoz leže in v spremstvu zdravstvenega osebja. Reševalna služba že več let zapored beleži bistvene prekoračitve predvidenih programov. Zaradi potreb pacientov so v letu 2024 izvajali reševalno službo v večjem obsegu od priznanega tako, da so se prevozi zagotavljali vsak dan med delovniki med 7 in 20 uro. Nujni reševalni prevozi pa so se zagotavljali v okviru nujne medicinske pomoči, to je 24 ur dnevno 365 dni v letu.

6.1.6 Zdravstvena vzgoja za odraslo populacijo

Ministrstvo za zdravje že vrsto let posveča posebno pozornost preventivnemu zdravstvenemu delu, zato zdravstveno vzgojno delo in aktivnosti za varovanje in krepitev zdravja v zadnjih letih pridobivajo na veljavi. Zdrav življenjski slog in poznavanje vedenja in navad, ki negativno vplivajo na zdravje, lahko namreč učinkovito pripomoreta k obvladovanju dejavnikov tveganja ter k preprečevanju in zdravljenju kroničnih bolezni in nastanka invalidnosti. Cilj programov je, da ima prebivalstvo Slovenije možnost doseči pričakovano življenjsko dobo enako razvitim državam, a hkrati tudi doseči, da visoko starost učakamo kar najbolj zdravi.

Udeležence v delavnice napotijo izbrani osebni zdravniki ali diplomirane medicinske sestre referenčnih ambulant. Udeležbe na testih hoje in delavnicah, namenjenih spopadanju z depresijo, so odprtega tipa. Testov hoje se vsako leto udeležuje več občanov Hrastnika. Nekateri udeleženci se na teste hoje vračajo vsako leto, na testih hoje se vedno pridružijo tudi invalidi.

6.2 Rehabilitacijski programi društev

Društva, ki so povezana z delom z invalidi, so tudi v letu 2024 izvajala različne programe, namenjene rehabilitaciji invalidov: organiziranje srečanj in obiskov za težke in nepokretne invalide, pomoč invalidom po težkih operativnih posegih ali po nastanku invalidnosti, ohranjanje psihofizičnih sposobnosti invalidov ter terapija s telovadbo za razgibavanje hrbtenice v bazenu z ogrevano vodo pod nadzorom fizioterapevtke.

Društvo invalidov Hrastnik

Z različnimi rehabilitacijskimi programi DI Hrastnik utrjuje in krepi medsebojno socialno moč in daje invalidom možnost enakopravne vključenosti v družbo. Cilj je izboljšati kvaliteto življenja s pravočasno pomočjo, z doseganjem čim večje neodvisnosti in samostojnosti, z ohranjanjem in nadgradnjo obstoječih sposobnosti ter oblikovanjem in ohranjanjem socialne mreže v okolju, kjer invalid živi in dela.

Ohranjevanje zdravja in drugi rehabilitacijski programi obsegajo:

- Ohranjanje zdravja v objektih ZDIS,
- Psihosocialna rehabilitacija ZDIS,
- 2-dnevno kopanje težjih invalidov,
- Mesečna organizirana kopanja,
- Obiski težkih in nepokretnih invalidov,

- Na osnovi podpisane pogodbe ZDIS s posameznimi zdravilišči so lahko tudi člani DI Hrastnik koristili popust v številnih slovenskih zdraviliščih (Terme Topolšica, Thermana Laško, Terme Zreče, Terme Dobrna, Terme Vivat, Vodno mesto Atlantis...).

Aktivnosti v letu 2024 so razvidne iz priloženega poročila Društva invalidov Hrastnik.

Društvo Sožitje – društvo za pomoč osebam z motnjami v duševnem razvoju Hrastnik

Rehabilitacijske dejavnosti članov društva:

- vodno razgibavanje v Zdravilišču Laško (2-krat),
- test hoje v izvedbi Zdravstvenega doma Hrastnik na stadionu v Športnem parku na Logu,
- vodno razgibavanje v Termah Paradiso v Dobovi (2-krat).

Društvo diabetikov Hrastnik

Društvo diabetikov Hrastnik je izvedlo naslednje rehabilitacijske aktivnosti:

- Tedenska merjenja krvnega sladkorja, holesterola in krvnega tlaka: vsak prvi torek v mesecu v prostorih Društva diabetikov Hrastnik od 8. do 10. ure. Na merjenjih so udeležencem podali tudi osnovne informacije o faktorjih tveganja.

7 KULTURNO UDEJSTVOVANJE IN DRUŽENJE

7.1 Kulturno udejstvovanje

Zveza kulturnih društev Hrastnik

Zveza kulturnih društev Hrastnik je preko svojih članov (društev) spodbujala udejstvovanje invalidov in možnosti vključitve v različne kulturne dejavnosti tako, da se je dejavnost kulturnih društev predstavila širši javnosti na:

- Poletnem festivalu hrastniške knjižnice (junij, Tržnica Hrastnik),
- Martinovanju s hrastniškimi kulturnimi društvi (16.11.2024, roketno igrišče v Športnem parku na Logu).

Knjižnica Antona Sovreta Hrastnik

Za uspešno delo knjižnice je nujno potrebno, da knjižnica pozna svoje okolje in prepozna skupine prebivalcev s posebnimi potrebami ter zna zadovoljiti njihove potrebe. Otroci in mladostniki z motnjo v duševnem razvoju so vključeni Podružnično šolo Log, ki deluje v okviru Osnovne šole narodnega heroja Rajka Hrastnik. Knjižnica zanje vsako leto izvaja različne bibliopedagoške dejavnosti.

Knjižnica že vrsto let sodeluje z Društvom invalidov Hrastnik (delavnice, predavanja) in Društvom upokojencev Hrastnik (projekt Starejši za starejše).

Velik poudarek daje knjižnica dostopnosti knjižnega in drugega gradiva slepim in slabovidnim. V knjižnici se nahaja elektronsko povečevalo, ki omogoča branje slabovidnim. Knjižnica je fizično prilagojena invalidom, saj ima urejen dostop za invalide na vozičkih, sanitarije za invalide in pred knjižnico označeno parkirno mesto za invalide. Invalidnim osebam nudi individualno pomoč knjižničarja, pomoč pri svetovanju, informiranju in iskanju gradiva, ter dostavo knjižničnega gradiva na dom. V veliki meri je invalidom prilagojen tudi nakup knjižničnega gradiva: zbirka knjig z večjim oz. močnejšim tiskom za slabovidne in zvočne knjige. Letna članarina za invalide in upokojence znaša 9 EUR in je za 2 EUR oz. 18,2 % nižja od redne članarine za zaposlene fizične osebe (11 EUR).

Knjižnica Antona Sovreta Hrastnik je leta 2024:

- v mesecu juniju realizirala tradicionalni Poletni festival hrastniške knjižnice (10.6.–12.6.),
- izvedla bralno značko za odrasle,
- gostila predavanje DI Hrastnik,
- gostila ustvarjalne delavnice ročnih del DI Hrastnik,

- gostila tradicionalno srečanje starejših občanov Hrastnika v okviru projekta Starejši za starejše (marec, november).

Javni zavod za kulturo, šport, mladino in turizem Hrastnik (KRC Hrastnik)

KRC Hrastnik je organiziral otroški in večerni abonma. V Hočijevi galeriji je bila 13. - 15. november na ogled razstava ročnih del Društva invalidov Hrastnik.

V Mladinskem centru Hrastnik:

- vsak ponedeljek ustvarja skupina pletilj Plave orlice,
- se vsak četrtek družijo prostovoljci projekta Starejši za starejše Društva upokojencev Hrastnik,
- se izvajajo plesne vaje in računalniški tečaj Društva Sožitje Hrastnik.

Društvo invalidov Hrastnik

Kulturna dejavnost obsega vključevanje invalidov v družbeno življenje skozi doživljanje kulturno umetniških storitev. Na DI Hrastnik skrbijo za ohranjanje stika članov s kulturno dediščino preko naslednjih aktivnosti:

- Članice sekcije ročnih del, imenovane Sončnice, se zberejo in ustvarjajo v prostorih Doma starejših Hrastnik ob ponedeljkih.
- Kulturni dan,
- DI Hrastnik vsako leto obogati program aktivnosti na kulturnem področju z nakupom dveh vstopnic za ogled gledaliških predstav v sklopu letnega abonmaja KRC Hrastnik. Zainteresirani člani DI Hrastnik si lahko brezplačno izposodijo vstopnici na sedežu društva v času uradnih ur,
- Razstava ročnih DI Hrastnik,
- Ogledi razstav ročnih del,
- Ustvarjale delavnice ZDIS.

Aktivnosti v letu 2024 so razvidne iz priloženega poročila Društva invalidov Hrastnik.

Društvo Sožitje – društvo za pomoč osebam z motnjami v duševnem razvoju Hrastnik

Društvo je tudi v tem letu omogočilo kulturno udejstvovanje svojih članic in članov:

- ogledali so si gledališke predstave in razstave,
- obiskali so muzej v Ljubljani,
- pod vodstvom mentorice so izdelovali in ustvarjali nove izdelke,
- obiskali so Društvo kmečkih žena in deklet na Dolu pri Hrastniku, ki so predstavile razstavo velikonočnih jedi in običaje, vezane na to praznično obdobje.

Ob 60-letnici delovanja Zveze Sožitje so se udeležili proslave v Cankarjevem domu, kjer so nastopali tudi člani Društva Sožitje Hrastnik pod okriljem VDC Zasavje.

V okviru vseživljenjskega učenja so imeli 9-krat ustvarjalne delavnice, na katerih so ustvarjali prav lepe umetnine.

Kuharske delavnice so imeli 8-krat, učili so se kuhati česnovo juho, pekli so pecivo, kuhali testenine...

7.2 Druženje

Vsa društva, ki so povezana z delom z invalidi, so organizirala in izvedla različne oblike druženja svojih članov (ekskurzije, pikniki, srečanja ob pomembnih mednarodnih dnevih, društvene obletnice ipd.).

Društvo invalidov Hrastnik

DI Hrastnik nameni vsako leto posebno pozornost različnim oblikam druženja članic in članov ter tako tudi z družabnimi srečanji prispeva k dvigu kakovosti življenja hrastniških invalidov:

- praznovanje dneva žena,

- redni zbor članov,
- letovanje,
- društveni piknik,
- ekskurzije,
- srečanje ob mednarodnem dnevu invalidov
- članicam in članom, starejšim od 65 let, so napisali in poslali rojstno dnevna voščila, voščilnice izdelajo članice sekcije ročnih del DI Hrastnik, imenovane Sončnice. Svojem umrlih članov so poslali pisna sožalja.

Aktivnosti v letu 2024 so razvidne iz priloženega poročila Društva invalidov Hrastnik.

Društvo Sožitje – društvo za pomoč osebam z motnjami v duševnem razvoju Hrastnik

Društvo je izvedlo naslednje družabne aktivnosti za svoje člane:

- vsake 3 mesece skupno praznovanje rojstnih dni članov,
- sprehodi in ustvarjalne delavnice pod vodstvom mentorjev,
- tridnevni Vikend seminar za starše oz. družine z otroki z motnjo v duševnem razvoju,
- izlet v Salinero v Strunjanu, kjer so se člani družin družili med sabo, šli na pohod do Pirana in Portoroža
- spomladanski piknik Društva sožitje Hrastnik, na katerega so bila vabljeni tudi ostala društva Sožitje iz Zasavja (tekmovanje v balinanju in pikaču),
- kosanje piknik,
- ekskurzija na Ptuj,
- ekskurzija v Rogaško Slatino,
- obisk Miklavža,
- prednovoletna zabava (nastop otrok in vzgojiteljic Vrtca Hrastnik, Country plesalke, plesalci društva Sožitje Hrastnik, obisk Božička).

Člane, ki se ne morejo udeleževati družabnih aktivnosti, so obiskali na domu ter jim prinesli darila za rojstni dan in Božičkova darila.

8 ŠPORT IN REKREACIJA

8.1 Podpora športu in rekreaciji invalidov

Občina Hrastnik

Občina Hrastnik je 16.2.2024 objavila Javni razpis za sofinanciranje športnih programov v občini Hrastnik, ki je vključeval tudi sredstva za sofinanciranje športa invalidov v okviru letnega proračuna. Športna rekreativna dejavnost Društva invalidov Hrastnik se je sofinancirala v višini 500 EUR, športna rekreativna dejavnost Društva upokojencev Hrastnik v višini 656,21 EUR in športna rekreativna dejavnost Društva upokojencev Dol pri Hrastniku v višini 75,74 EUR.

Športna zveza Hrastnik, Javni zavod za kulturo, šport, mladino in turizem Hrastnik (KRC Hrastnik)

Na osnovi interesov društev je Športna zveza Hrastnik nudila društvom, ki so povezana z delom z invalidi, ustrezno pomoč pri organizaciji njihovih športno-rekreativnih dejavnosti.

Za realizacijo aktivnosti so se društvom na osnovi potreb in razpoložljivih terminov zagotavljala tudi uporaba športnih objektov in površin, s katerimi upravlja KRC Hrastnik.

8.2 Športni in rekreacijski programi društev

Društva, ki so povezana z delom z invalidi, so spodbujala svoje člane k rekreativni dejavnosti ter načrtovala športne in rekreativne aktivnosti za celotno leto.

Društvo invalidov Hrastnik

Aktivnosti so razvidne iz priloženega poročila Društva invalidov Hrastnik.

Društvo Sožitje – društvo za pomoč osebam z motnjami v duševnem razvoju Hrastnik

Realizacija športnih in rekreacijskih aktivnosti:

- vsaj enkrat mesečno ob petkih rekreativno plavanje v pokritem bazenu v Hrastniku,
- pohodi po Hrastniku, Laškem, Radečah, Loki pri Zidanem Mostu, Rimskih Toplicah, Kumu,
- bowling v Sevnici (4-krat) in Bohinjski Bistrici (1-krat),
- plavalni dan v Thermani Laško (2-krat) in Termah Paradiso Dobova (2-krat),
- učenje različnih plesov v Osnovni šoli NHR Hrastnik (11-krat),
- priprave na Regijske igre Specialne olimpijade,
- treningi atletike,
- Regijske igre Specialne olimpijade v Ljubljani: **skoraj vsi tekmovalci Društva Sožitje Hrastnik so dobili medalje!**

Društvo hrbteničarjev Zasavje

Realizacija športnih in rekreacijskih aktivnosti v letu 2024:

Terapevtska telovadba v bazenu KRC Hrastnik (torek, od 16. do 17. ure). Terapevtske telovadbe v vodi se udeležujejo tudi člani ostalih društev, povezanih z delom z invalidi.

9 VERSKO IN DUHOVNO ŽIVLJENJE

9.1 Obiski verskega delavca

Dom starejših Hrastnik

Invalidom, ki so v trajni negovalni oskrbi v Domu starejših Hrastnik, se je redno omogočal obisk verskega delavca registrirane verske skupnosti.

10 SAMOORGANIZIRANJE INVALIDOV

10.1 Podpora samoorganiziranju invalidov

Občina Hrastnik

Občina Hrastnik je 19.2.2024 objavila Javni razpis za sofinanciranje društev, združenj, neprofitnih organizacij in humanitarnih organizacij v občini Hrastnik, na katerega se je prijavilo 20 društev, ki so povezana z delom z invalidi in težje gibljivimi osebami, in vključujejo v svoje članstvo občane Hrastnika. Dejavnost teh društev se je sofinancirala v skupni višini 8.071,73 EUR.

Dom starejših Hrastnik

Dom starejših Hrastnik podpira oblikovanje in delovanje invalidskih in drugih neprofitnih organizacij, ki izvajajo programe, s katerimi olajšajo najranljivejšim skupinam občanov vključevanje v delo in bivalno okolje. Od leta 2023 Dom starejših Hrastnik omogoča delovanje Sekcije ročnih del DI Hrastnik v prostorih Doma, kajti prostori DI Hrastnik, v katerih so pred tem ustvarjale članice sekcije, niso bili več primerni za delovanje. Sekcija ročnih del DI Hrastnik bo gostovala in tedensko ustvarjala v prostorih Doma starejših Hrastnik dokler bo potrebno.

10.2 Programi društev in institucij

Društva in institucije, ki so povezane z delom z invalidi in težje gibljivimi osebami, imajo pester program aktivnosti. Vsa društva in institucije so realizirali svoje programe dela za leto 2024 v skladu z razpoložljivimi sredstvi. Realizacija aktivnosti po področjih dejavnosti je opredeljena

v posameznih poglavjih Realizacije akcijskega načrta za neodvisno življenje invalidov v Občini Hrastnik za obdobje 2023-2026 v letu 2024 ter v priloženem Poročilu DI Hrastnik za leto 2024.

11 STARANJE Z INVALIDNOSTJO IN MEDGENERACIJSKO SODELOVANJE

11.1 Program Starejši za starejše – Starejši za višjo kakovost življenja doma

Program Starejši za starejše – Starejši za višjo kakovost življenja doma, namenjen solidarnostni pomoči starejšim od 69 let, sta tudi v letu 2024 izvajala Društvo upokojencev Hrastnik in Društvo upokojencev Dol pri Hrastniku.

11.2 Medgeneracijsko sodelovanje

Javni zavod za kulturo, šport, mladino in turizem Hrastnik - Mladinski center Hrastnik

Kontinuiran program medgeneracijskega sodelovanja se je odvijal v Mladinskem centru Hrastnik. Aktivnosti so potekale preko organiziranih delavnic, druženja in laične pomoči mladih starejšim. V mladinskem centru izvajajo svojo dejavnost tudi neformalne skupine starejših (skupina pletilj Plave orlice), katere svoja znanja prenašajo na mlade.

V prostorih Mladinskega centra Hrastnik so se odvijale tudi plesne vaje in računalniški tečaji Društva Sožitje Hrastnik.

Mladi se odzivajo na aktivnosti drugih humanitarnih društev in Centra za socialno delo, kjer so občasno potrebni tudi prostovoljci.

Medgeneracijsko središče Dol pri Hrastniku

Z vzpostavitvijo Medgeneracijskega središča na Dolu je zagotovljen prostor za izvajanje različnih društvenih aktivnosti in izvedbo različnih dogodkov za vse generacije (izobraževanja, srečanja, razstave...) tudi za celotno Krajevno skupnost Dol in njeno okolico. V letu 2024 so v tem središču potekale številne aktivnosti:

- izobraževanje na področju digitalne pismenosti, psihološke pomoči in jezikovnih tečajev,
- druženje delujočih društvenih sekcij (zeliščarji, ročna dela),
- druženje ob različnih družabnih igrah,
- organizacija predavanj različnih strokovnjakov (skrb za zdravje),
- sodelovanje in povezovanje med društvi v lokalni skupnosti (Društvo upokojencev Dol pri Hrastniku, Društvo kmečkih žena in deklet, Sadjarsko društvo) in regiji,
- sodelovanje z Domom starejših Hrastnik,
- pomoč starejšim pri izpolnjevanju in oddajanju obrazcev na ZPIZ,
- medgeneracijsko sodelovanje in povezovanje s podružnično šolo Dol.

Preko raznovrstnih aktivnosti v Medgeneracijskem središču Dol pri Hrastniku se neposredno uresničujejo kultura sodelovanja med generacijami ter vrednote prostovoljstva, humanizma, solidarnosti, povezanosti, vzajemnega razumevanja in sožitja.

Svet za invalide pri Občini Hrastnik
Predsednik
Gregor Erman